

Universitat de Lleida

**DISCURS DE JOAN VIÑAS -RECTOR- A LA CERIMÒNIA
D'INVESTIDURA DE MARIA DEL MAR BONET COM A DOCTORA
HONORIS CAUSA PER LA UdL**

28 d'octubre de 2009

Senyores i senyors,

Bon vespre. Benvinguts a l'acte d'investidura de la senyora Maria del Mar Bonet com a doctora honoris causa per la Universitat de Lleida.

Amb aquest acte, que coincideix amb el cinquantè aniversari de la Nova Cançó, la Universitat de Lleida vol reconèixer la trajectòria artística, tant creativa com interpretativa, de la senyora Bonet, la seva contribució a aquell moviment, el seu compromís, sostingut ara i adés, amb la cultura catalana, amb la cultura popular i amb el món de la Mediterrània.

La Universitat de Lleida sap que, a l'honorar-la, tindrà en ella una valedora, alhora que es beneficiarà de la seva saviesa i de la seva humanitat.

El ritual solemne que la universitat reserva per a aquest esdeveniment no vol sinó posar de manifest la importància i el valor que dóna a aquest acte d'investidura de doctora.

Com molts moviments culturals o socials de llarga trajectòria, el moviment de la Nova Cançó té uns inicis incerts, tot i que -com ha assenyalat el doctor Tolmos- l'acta fundacional la va estendre el senyor Lluís Serrahima ara fa justament cinquanta anys.

Aquell moviment, vacil·lant en els seus inicis, va ser articulats principalment pels Setze Jutges -una experiència que la senyora Bonet acaba d'evocar-, es va desenvolupar ràpidament i va trobar, també aviat, una àmplia acollida en bona part de la societat catalana. Principalment en una joventut que aleshores arribava a la vida pública, de manera que no poques d'aquelles cançons es van acabar convertint en la banda sonora d'una generació de catalans i catalanes.

L'aparició i consolidació de la Nova Cançó es produeix, doncs, al llarg d'una dècada, la dels seixanta, que després ha estat definida com a prodigiosa. La societat americana i sobretot l'europea, la de l'Europa Occidental per dir-ho amb el llenguatge de l'època, acabava de superar definitivament el trauma que havia representat la Segona Guerra Mundial. El món occidental bullia en mil iniciatives i idees noves; com va dir el poeta, "tot era possible". Després, la Guerra del Vietnam i les imatges d'una Praga sota els tancs del Pacte de Varsòvia van enterrar una bona porció d'aquells somnis.

Tot i que en unes condicions polítiques molt diferents, Catalunya (i també moltes altres zones d'Espanya) va participar d'aquest moment d'eufòria històrica. La dura postguerra anava quedant enrere i el futur semblava a l'abast de la mà.

Tot estava per fer
i tot era possible.

El repte que tot estava per fer va despertar no poques energies, també les artístiques, també les musicals. Després, tot no ha estat possible. Els condicionants polítics, però també els socials i potser els culturals, han estat més resistents al canvi del que l'optimisme d'aleshores podia fer preveure. Malgrat tot, gràcies als homes i les dones de la Nova Cançó, Catalunya i els Països Catalans van tornar a tenir cançons per lluitar contra la dictadura, per somiar en un món més just i lliure, per estimar, per divertir-se. Malauradament, hom té la sensació que l'excepcionalitat d'aquells orígens ha pesat injustament sobre la cançó catalana, que potser no ha acabat d'assolir, quan el país ha tingut els mitjans, el tracte que la creació musical, la cançó, té en qualsevol cultura i que, sense cap mena de dubte, es mereix; no per mèrits justos però aliens a la qualitat artística, sinó justament per això: per la seva qualitat artística i pel seu valor cultural.

La nostra doctoranda ha ocupat -ocupa encara- un lloc rellevant en aquesta història. Ja s'han posat en relleu els seus mèrits, i ella mateixa s'ha referit, des d'una perspectiva molt personal, a la seva trajectòria. Tanmateix, voldria, encara que sigui breument, referir-me a tres aspectes de la seva personalitat.

La trajectòria artística i personal de la senyora Maria del Mar Bonet ha estat un compromís amb la cultura catalana entesa com una unitat, tot i conservant els accents diferents. La Nova Cançó, feta des dels diferents països, va ser un moviment aliè a la fragmentació que més tard, i des d'interessos bastards, s'ha intentat introduir en el cos d'una sola llengua i una sola cultura. Diversa, però única.

D'altra banda, l'obra de la senyora Bonet ha trobat en la cultura popular, principalment en la cultura popular de la seva Mallorca natal, però també de les altres illes, una inesgotable font d'inspiració, alhora que ha dedicat a la seva divulgació una bona part de la seva activitat musical.

Finalment, filla de la Mediterrània, ha fet de la seva obra un pont entre pobles i cultures. El món d'aquesta mar ha estat bressol d'unes civilitzacions que, com poques altres, han influït en la història de la humanitat. Tanmateix, és també una de les zones més conflictives del món, tant des de la perspectiva de vells i enquistats plets bèl·lics com des del nou desafiament que presenta el contrast entre dos mons (un de ric i un altre de pobre, unes diferències que la proximitat fan més ignominioses). Ara més que mai cal reconstruir veritables llaços d'amistat i cooperació entre els diferents pobles i cultures que habitem a la riba mediterrània. El mallorquins, en aquesta feina, tenen il·lustres predecessors en homes com Ramon Llull o Anselm Turmeda, antic alumne de la Universitat de Lleida, on va estudiar, segons pròpia confessió, "les ciències Naturalium i l'astrologia durant sis anys".

Compartim amb vostè, senyora doctoranda, aquestes inquietuds. Aquesta universitat era, en temps d'Anselm Turmeda, lloc d'encontre d'estudiants de totes les terres de la Corona d'Aragó, fogar, doncs, de la llengua i la cultura catalana. Fidels a aquesta tradició, honorem avui la vostra trajectòria, i al fer-ho honorem aquell moviment que anomenem Nova Cançó. Compartim amb vostè el compromís amb el propi territori, amb la seva gent, amb la seva cultura, amb la seva parla; és aquest compromís una de les nostres senyes d'identitat. Ens preocupa, finalment, la pau del món, i per tant, la de la Mediterrània; aquesta universitat, juntament amb les altres d'aquest entorn, treballa en empreses de cooperació i d'intercanvi, sempre en termes d'igualtat, única manera de fer progressar unes relacions estables i pacífiques.

Així doncs, per totes aquestes consideracions, la Universitat de Lleida s'honora d'acollir en el claustre de doctors i doctores la senyora Maria del Mar Bonet, amb el decidit convenciment que la seva presència ens enriqueix, que tindrem en ella una decidida amiga i que la seva presència ens esperonarà a continuar avançant pel camí aquí assenyalat, amb la certesa, també, que quan hi ha mala mar, quan

Molts dies sense alegria,
a estones no alenaria
si no tengués ses cançons.

Moltes gràcies.